

# Skýrsla stjórnar Spalar ehf

## 2013





## Inngangur

Rekstur Spalar ehf. gekk að óskum á árinu 2013, en það var 15. rekstrarár Hvalfjarðarganga. Umferð jókst að nýju eftir nokkur ár samdráttar, lokið var við síðasta verk-áfangann til að uppfylla ákvæði reglugerðar nr. 992 frá 2007 um öryggi í jarðgöngum og umferð gekk greiðlega og nánast óhappalaust á árinu. Það er ánægjulegt að greina frá þessum atriðum í upphafi skýrslu stjórnar Spalar ehf. því á rekstrartíma félagsins hefur verkefninu miðað vel þ.e. bygging Hvalfjarðarganga, rekstur, uppgreiðsla lána og ekki síst öruggt flæði umferðar. Á aðalfundi félagsins þann



12. mars 2013 var m.a. gerð grein fyrir því að stjórn félagsins væri nú að huga að undirbúningi lokaáfanga verkefnisins þar sem uppgreiðslu lána lýkur í september árið 2018 en fljóttlega eftir það verður Spölur ehf. og Hvalfjarðargöng afhent ríkissjóði til eignar og rekstrar. Á þeim rekstrartíma sem liðinn er hefur stjórn Spalar ehf. haft öryggismál ganganna í forgrunni og mun svo verða þar til ríkissjóður tekur mannvirkið yfir. Fyrir vegfarendur er og verður mikilvægast að eftir daga Spalar ehf. verði öryggismálin enn sem fyrr í forgangi, en þróun umferðar á næstu árum mun leiða í ljós til hvaða aðgerða þarf að grípa í þeim efnin og hvenær tímabært verður að leggja af stað í framkvæmdir við ný Hvalfjarðargöng og vegbætur á Kjalarnesi. Því hefur verið beint til Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi að halda vöku sinni í þessum efninum, en samtökin sendu stjórn Spalar ehf. ályktun og ósk um að göngin yrðu rekin af fyrirtækinu í eitt ár eftir að gjaldskyldu lýkur. Sú aðferðafræði gengur hins vegar ekki upp.

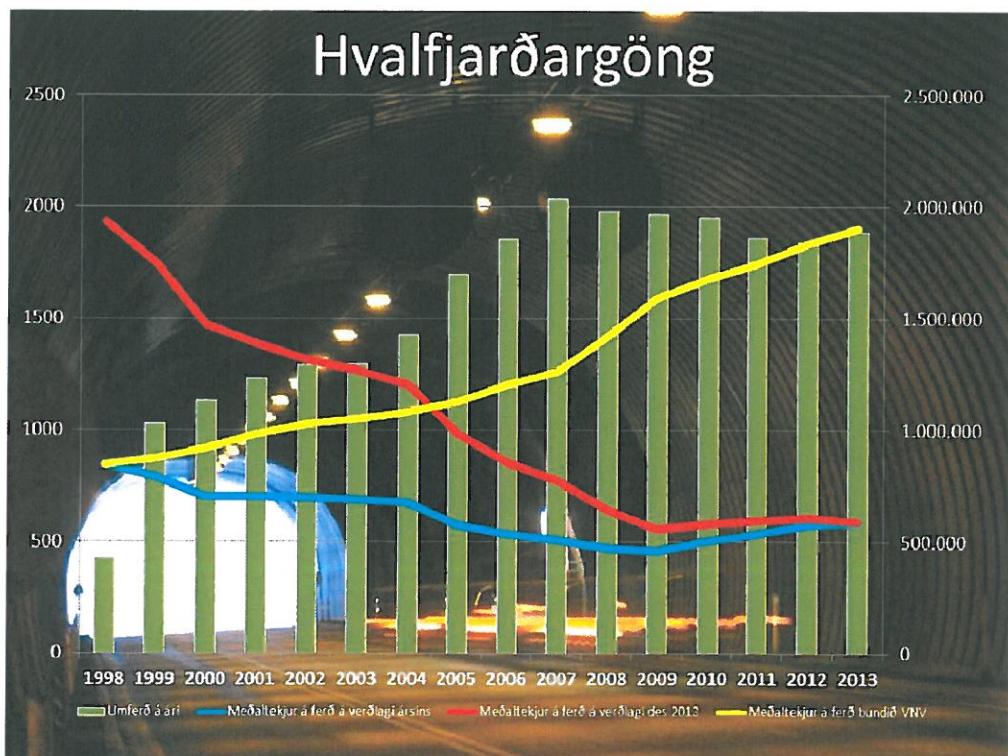
Miðað við síðustu áramót höfðu tæplega 25 milljónir bíla ekið um Hvalfjarðargöng og óhöpp orðið fá og smá. Veggjaldið hefur enn lækkað að verðgildi þrátt fyrir nokkra verðbólgu og fjárfestingar félagsins vegna öryggismála. Eftir liðlega 9% minnkun umferðar frá og með árinu 2008 snérist þróunin við á árinu 2013 og umferðaraukning á milli ára um 2,5%. Sem fyrr verður ekki með vissu spáð fyrir þróun næstu ára, en líkt og í umferðarspám Vegagerðarinnar ræðst þróunin m.a. af

A photograph of a road sign or barrier on a coastal road. A blue car is parked on the left side of the road, facing towards the right. The background shows a rocky coastline under a cloudy sky. The sign itself is mostly obscured by the angle of the shot.

hagvexti og þróun mannfjölda. Með vaxandi umferð ferðamanna og aukinni starfsemi á Grundartanga má þó reikna með að hófleg umferðaraukning geti átt sér stað á næstu árum.

Allt frá því að hafist var handa við undirbúning Hvalfjarðarganga í lok níunda áratugar síðustu aldar hefur almenningur haft sterkar skoðanir á verkefninu. Þar ber hæst innheimta veggjalds, öryggismál og nú hvað muni gerast þegar Spölur ehf. hefur uppfyllt samning sinn gagnvart ríkissjóði. Þessi áhugi er skiljanlegur og mikilvægur, ekki síst varðandi þróun á komandi árum. Eftir standur sú staðreynd að afar ólíklegt verður að teljast að farið hefði verið í verkefnið, nema fyrir forgöngu þeirra sem höfðu trú á verkefninu og að þrátt fyrir veggjald hafa jákvæð áhrif ganganna á umferðaröryggi og búsetuskilyrði verið yfirgnæfandi. Hvernig mál skipast til framtíðar verður í höndum þeirra sem nýta vilja þau fjölmörgu tækifæri sem góðar og öruggar samgöngur á milli landshluta bjóða upp á.

vegfarendum lægra veggjaldi bæði að raungildi og verðgildi. Í dag er lægsta gjald Spalar ehf. miðað við 100 ferða inneign 283 krónur, en stakt gjald 1.000 krónur. Í ljósi sögunnar hefur þróunin verið þessi:



Ofangreind mynd sýnir að meðaltekjur Spalar ehf. án vsk. á bíl voru í árdaga tæpar 2.000 krónur á verðlagi dagsins í dag, en eru nú liðlega 580 krónur og allnokkuð lægra í krónum talið en við upphaf rekstrar árið 1998.

Skipting tekna Spalar ehf. á milli gjaldflokkja er eftirfarandi:

Viðskiptavinur	2011		2012		2013	
	% Umferð	% Tekjur	% Umferð	% Tekjur	% Umferð	% Tekjur
Staðgreitt	18,3%	31,7%	18,9%	31,8%	18,5%	30,6%
Fyrirframgreitt	73,7%	52,9%	72,7%	51,5%	72,9%	51,0%
Eftirágreitt	7,5%	15,4%	8,1%	16,7	8,4%	18,5%
Gjaldfrjálst	0,4%	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,0%
Alls	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Fjöldi samninga í árslok voru 17.237 og fjölgaði á árinu um 513 samninga. Fjöldi veglykla í umferð í árslok voru 45.825 og fjölgaði þeim á árinu um 1.734.

Engin áform eru nú uppi um breytingar á gjaldskrá Spalar ehf. og veldur því m.a. von um aukna umferð, lægri verðbólgu og minni þörf félagsins á fjárfestingum næstu ár.

- Stjórn Spalar ehf. fékk Smára Ríkharðsson hjá Tryggja ehf. til þess að fara yfir tryggingarmál Spalar ehf. Tryggingaiðgjöld hafa sveiflast mikið á rekstrartíma ganganna og náðu hámarki eftir árásina á Tvíburaturnana í New York. Á grundvelli ráðlegginga Smára voru tryggingarnar boðnar út og ákveðið að ganga til samninga við TM á grundvelli tilboðs þess. Með því lækkuðu iðgjöld félagsins um 24 mkr.
- Spölur ehf. hefur frá fyrstu tíð verið til húsa að Mánabraud 20 á Akranesi. Það húsnaði var orðið afar bágborið sökum viðhaldsleysis og var ákveðið á vormánuðum að færa skrifstofur félagsins að Kirkjubraut 28 á Akranesi.

### Niðurlag

Spölur ehf. er vel mannað fyrirtæki með 17 manns í vinnu í 15 stöðugildum. Sem fyrr er starfsfólk félagsins þakkað fyrir vel unnin störf, en fyrirtækið hefur á síðustu árum verið tilnefnt sem fyrirmynnarfyrirtæki VR og á þeim vettvangi verið valið fyrirtæki ársins.

Hafið er enn eitt rekstrarár Spalar ehf. og fer nú árunum fækandi þar til félagið hefur lokið hlutverki sínu. Liðin rekstrarár hafa verið farsael þó svo að ýmis mál hafi þurft að glíma við og leysa á þeim árum. Það er von stjórnar Spalar ehf. að vel muni farnast á komandi árum, en það mun byggjast á árvekni varðandi öryggismál og hagfelliðri þróun efnahags- og umferðarþróunar. Með þau leiðarljós ætti verkefnið að komast í höfn.

Gott fundarfólk.

Ég færi stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra bestu þakkir fyrir gott samstarf á liðnu rekstrarári og ítreka þakkir til starfsfólks fyrirtækisins, með þeirri ósk að rekstur Spalar ehf. verði áfram farsaell á árinu 2014.

Akranesi, 28. febrúar 2014

Gísli Gíslason,  
stjórnarformaður Spalar ehf.